

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО:

ДЕО на ПУРБ 2016-2021 на ДР - нетехническо резюме.

Въпрос №1

През 2015г. БДЗБР хвана 5/пет/ километра пресушена река след водохващане за ВЕЦ и наложи глоба от 3000 лева. Глобите в ДР със сигурност са същите, защото са определени от ЗВ.

Като се има предвид че ИАРА наложи глоба на една бабичка за незаконен риболов с мрежа в река Вит през 2015г. - 6000 лева, считат ли експертите по ДЕО, че е спазена РДВ и основните принципи, на които тя се базира? Има ли шансове са постигане на каквито и да било цели, където и да било, след като глобите предизвикват смях в потенциалните нарушители? При това бабичката го прави от глад, докато собствениците на ВЕЦ пресушават реките от алчност.

Въпрос №2

През 2015г. БДДР прекрати разрешителното за ВЕЦ Луна в **33 Билерниците** и разпореди премахването на баража - доколкото ни е известно.

Има ли мерки в новия ПУРБ както следва:

- За премахване на съоръжението и срок това да се случи?
- За спасяване на реката и региона от тинята? Тоест проект за проучване на компонентите на околната среда след престъплението и проект за спасяване, рекултивация и т.н.
- За проучване състоянието на подземните води?
- Ще бъде ли възможно да се премахне съоръжението, ако няма мярка за премахването му в ПУРБ?

Защо в ДЕО и ДОСВ на ПУРБ 2016-2021 на ДР няма нито дума за 33 Билерниците?

Цитати:

1.2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Цели за опазване на околната среда на зоните за защита на водите

Зони за защита на води, предназначени за ПБВ

Стр.9 - горе, експертите са констатирани в ПУРБ следното:

*От общо 72 зони, в добро състояние са оценени 71 (категория А1 и А2), като не достигаща добро състояние е само една зона (категория А3) - с код BG1DSWIS1109 и име **РВ "Каменно здание" на р. Перловска.***

КОМЕНТАР:

РВ "Каменно здание" е водохващане на Боянската река, а не на Перловска. Ако някой реши да спори - авторът на това становище е отраснал покрай Боянската, Дреновишката и Перловската река... А също и покрай много други! Тази грешка се повтаря на много места надолу и няма да я отбелязваме повече.

В тази точка следва да се отбележи и предстоящото унищожение на зоната за защита на Черни Искър над Говедарци - **РВ "Черни Искър"**, което стана с активното съдействие на БДДР и въпреки нашите възражения! Тоест загубата на една зона за ПБВ задължително трябва да е отбелязана.

Определени са следните цели:

.....

Може би би било добре да се определи и цел - спасяване на зоната **РВ "Черни Искър"**, а може би вече е късно. Алтернативната цел е - закриване на зоната, защото тя просто не може да съществува след разрешението за строеж на МВЕЦ Енерджи Говедарци, издадено поради действието на БДДР и бездействието на МОСВ.

ОСНОВЕН ПРОПУСК - никъде в ДЕО и ДОСВ, и в ПУРБ, не става дума за проблема с питейната вода на Бързия и Заножене, и Говедарци, и селата Ботевградско във връзка с язовир Бебреш и т.н ...! Там проблемът не е, че няма вода, а че тя се използва за производство на ток. Шест милиона лева за чисто нова пречиствателна станция за Бързия и от чешмите тече тиня, по 12 часа на ден!!!

Проблемът е в питейния водоизточник, а не в ПСПВ или във водопровода - по отношение на количеството и качеството на водата. Тоест - проблемът е в ПУРБ, ДЕО и ДОСВ на ПУРБ, в БДДР и в МОСВ, а не в МРРБ - както се опитват някои хора да го изкарат! Към МРРБ може да се адресира единствено проблема с тапите по водопровода.

И защо в станцията на горското в Бързия имат чиста вода, а в селото нямат?

3. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ

•ТЕРИТОРИИ ВОДНИ ТЕЛА, ОПРЕДЕЛЕНИ ЗА ВОДОЧЕРПЕНЕ ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ ЧОВЕШКА КОНСУМАЦИЯ

Стр.24 - най-долу експертите са направили следната оценка:
*В следствие на прилагане на ПУРБ няма да бъдат значително засегнати териториите на санитарно охранителните зони и **буферните зони** определени около водоземните съоръжения, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, определени за водочерпене за човешка консумация.*

КОМЕНТАР:

Вследствие на прилагане на предходния ПУРБ/правилно или не/ една зона вече беше унищожена. Около водоземните съоръжения се определят пояси на СОЗ, а не буферни зони.

Тук експертите следва да препоръчат задължителни мерки в ПУРБ:

- Прекратяване на загубата на зони за защита на водите, предназначени за ПБВ, чрез разрешителни за водовземане и/или за ползване на повърхностен воден обект за ВЕЦ, нарушаващи Наредбата за СОЗ по отношение на проектни СОЗ!

- Учредяване на всички СОЗ, които към момента на публикуване на ПУРБ са все още проектни!

Смисълът е да се препятства бъдещо унищожаване на проектни СОЗ, което има риск да се превърне в навик на БДДР.

В случай че РВ "Черни Искър" бъде спасена от нас, след като осъдим МОСВ за бездействието и мълчаливия отказ на жалбата ни - тогава трябва да се предвиди и мярка - пречистване на отпадните води от комплекс Мальовица, за да се попречисти малко Мальовишка

Стр.25 -

• ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ С ЦЕЛ ОПАЗВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИ ЗНАЧИМИ ВОДНИ ВИДОВЕ

При актуализация на регистъра на зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми в Дунавски РБУ.....

КОМЕНТАР:

Навсякъде в ДЕО и ДОСВ се забелязва това терминологично несъответствие и навсякъде то трябва да се оправи. Точният термин според ЗВ е **стопански ценни видове риби и други водни организми** - както е цитиран от ПУРБ. Има още множество такива терминологични разминавания в ДЕО и ДОСВ. Освен когато се отнася за рибните проходи, повече няма да ги отбелязваме.

4. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ,....

ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Стр.27 -

ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С КОЛИЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ

• *Неравномерно естествено разпределение на оттока в реките, както в рамките на една година, така и по отделни години.*

• *Недостиг на вода и засушаване – в пряка връзка с тенденциите за изменение на климата.*

• *Намаляване или изчерпване капацитета на водоизточниците.*

КОМЕНТАР:

В ДЕО на ИБР проблемите са много по-подробно и по-правилно описани.

Най-основният проблем е и ще продължи да бъде - издаването на нови и удължаването на срока/изменението на параметрите на разрешителни за водовземане/ползване на повърхностен воден обект от БДДР, за обекти, които все още нямат разрешение за строеж - на места, където отдавна са забранени.

Още по-големият проблем е, че, построят ли ВЕЦ-овете по Искър - най-дългата река у нас ще престане да съществува!

ВАЖНО:

Никъде в ПУРБ, ДЕО и ДОСВ на ПУРБ, не става дума за проверка и мерки срещу загубите на вода по старите деривационни канали! Във всички РБУ - това сме пропуснали в предходните становища, но да се има предвид навсякъде!

Наводнения

• Отчита се увеличена честота на екстремните метеорологични и климатични явления: топлинни вълни, поройни дъждове и суши, а с това и необходимостта от ограничаване на тяхното разрушително действие.

КОМЕНТАР:

Във връзка с описания в предната точка проблем на Искър и като се отчита увеличена честота, необходимостта от ограничаване на БДДР по издаване и удължаване на разрешителните е пропусната. Построят ли ВЕЦ-овете по Искър и Огоста, и дойде ли голяма вълна - всички населени места в ниската част ще отидат в Румъния.

ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ

Стр.28 -

ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО НА ВОДИТЕ

- Заустяване на частично пречистени или непречистени отпадъчни води от агломерации и неправилно съхранявани битови отпадъци, промишленост, животновъдство и земеделски дейности;
- Замърсяване със специфични вещества;
- Замърсяване с опасни (приоритетни) вещества;
- Нерегламентирани сметища;

КОМЕНТАР:

Къде е случаят с изпуснатата тиня от ВЕЦ Луна и задръстеното с тиня речно корито? Какви изводи са направени от него?

ХИДРОМОРФОЛОГИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ И ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

- Хидроморфологичните изменения – водовземане;
- Нарушаване на непрекъснатостта на реката чрез изградените баражи
- Силно вариране на водното ниво след водохващането, в много по-голям диапазон от естественото дневно изменение на нивото в дадения участък;
- Силно намаляване на речния отток в участъка между водохващането и заустяването (за деривационни МВЕЦ)
- Образуване на завирен участък (задбаражно езеро)

КОМЕНТАР:

Явно не е известно, че има много случаи на водовземни съоръжения на екологичния минимум под други водохващания - река Бързия, всички води в Рила и пр. А предвидени нови ВЕЦ на екологичния минимум има много.

Има множество грешки в определените минимални водни количества също, поради неверни данни от НИМХ - Дългоделска Огоста, Ботуня.... Има и нарочни грешки - ВЕЦ Румянцево.

Докога ще се толерират очевидно неверни хидрологични данни на НИМХ? Всички разрешителни, които не са съобразени с минималното средномесечно... в момента нарушават закона и са го нарушавали по времето на издаването им. Те трябва да се изменят моментално.

Има множество водохващания за производство на електроенергия на реки и потоци с Q_{ср} по-малко от 100л/сек.

Явно не е известно, че никой не може да измерва изпусканото екологично водно количество под водохващанията.

→ ПОДЗЕМНИ ВОДИ

Стр.28 -

Промени в качеството на подземните води

Анализът на резултатите от мониторинга на подземните води на територията на Дунавския речен басейн показва като по-значими замърсяванията с нитрати, фосфати, амоний, желязо и манган.

КОМЕНТАР:

Следва вече да е проведен мониторинг на качеството на подземните води в района на селата Ботуня и Главаци - какви са резултатите от него? Ако не е проведен - защо? Какви мерки има в ПУРБ изобщо по случая? Има ли мерки в ДЕО или ДОСВ - за 33 Билерниците? **НЯМА!**

→ БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА

Стр.30

Не се открива оценка на риска за диви и и питомни животни, и хора, и хидробионти и т.н. от случая с ВЕЦ Луна и какво да се прави. **Никакви коментари, оценки и мерки за открити деривационни канали, които създават опасност за хора и животни/диви и питомни/** Напр. ВЕЦ Румянцево и ВЕЦ Лопушна.

→ ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Стр.31

Сред по-важните екологични проблеми не са описани безобразните водохващания в НП Рила.

5. ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ,.....

Стр.31

В ПУРБ 2016-2021 е направена оценка на степента на изпълнение на целите от първия план и анализ на причините за непостигането им с оглед на това да бъдат надградени и прецизирани мерките за новия планов период (2016-2021г.).

КОМЕНТАР:

Хубаво надграждане - няма що! В ДОСВ на предишните ПУРБ беше разпоредено в **33** за опазване на местообитания и видове минималното водно количество след водовземания да се определя на 70% от средномногогодишното , а сега е 30% и то - само за НП Централен Балкан, а за Рила, Витоша и останалите 33 - нищо!

Тази разпоредена мярка в ДОСВ към предходния ПУРБ е задължителна за изпълнение в новия, защото не е изпълнена, а тя въобще не съществува в него?

ВАЖНО:

Съгласно водещия документ на **ICPDR** относно Ръководните принципи за устойчивото развитие на хидроенергетиката в Дунавски район - на стр.26 от документа е казано:

*"... стратегията за адаптация на **ICPDR** подчертава нуждата от смекчаване на ефекта от климатичните промени върху екосистемите, например посредством предотвратяване/минимизиране на ефекта от строителни дейности върху режима на оттока."*

И ние подчертаваме същата нужда - навсякъде, но никой не чува. Нито дума по този въпрос в ПУРБ, ДЕО и ДОСВ. Искър, Огоста, Лом, реките в НП Рила, Рила Буфер, Западна Стара планина и Предбалкан и т.н. - принципът не е спазен никъде - дори в ЗЗ и ЗТ. Напротив - строителни дейности за ВЕЦ се поощряват, дори въпреки възраженията!

Все пак - Дунавски район е към Дунав и правилата на **ICPDR** би следвало да се спазват.

Като цяло - обещаваме да проследим най-подробно всичките правила на **ICPDR**, когато имаме време. След като го направим, ще информираме БДДР и МОСВ, авторите на ДЕО и ДОСВ, и някои други партньорски организации, за несъответствията в разглежданите тук документи.

Основната препоръка за момента е - експертите по ДЕО и ДОСВ, както и отдел ПУРБ на БДДР, да направят проверка за съответствие на ПУРБ с документите на ICPDR сега, за да не се излагаме после!

ОЩЕ ПО-ВАЖНО:

Доколкото **ICPDR** има издаден собствен документ по отношение на осигуряването на миграция на рибите, считаме, че е по-подходящо в ДР да бъде използван той по отношение на рибните проходи, а не ръководството на ФАО! Като цяло препоръката важи и за останалите БД, но в ДР според нас е задължителна.

Стр.31

Актуализираната Програма от мерки от ПУРБ на ДРБУ за периода 2016-2021 г. година включва основни мерки (в т.ч. и тези, които не са изпълнени в първия планов период),.....

КОМЕНТАР:

Както стана ясно от предходния коментар - това не е вярно.

МЕРКИ ЗА ОТРАЗЯВАНЕ В ОКОНАТЕЛНИЯ ВАРИАНТ НА ПУРБ

Стр.35

МЯРКА: *Въвеждане на условия в разрешителните за спиране производството на хидроенергия при маловодие*

КОМЕНТАР:

За нови разрешителни ли става дума или за действащи???

Как се определя маловодие?

МЯРКА *Картиране на миграционните бариери и попълване на липсващите данни за част от речните участъци и изготвяне на график за премахването на нефункциониращите такива.*

КОМЕНТАР:

Много добра мярка. Липсват критерии за последователност/приоритизиране - например първо в ЗТ, после в ЗЗ и т.н. В ДР вероятно най-напред трябва да се направи това нещо в реките близо до Дунав.

Липсва препоръка за изграждане на рибни проходи на съществуващите баражи без установен собственик, които няма да се махат.

ЛИПСВА МЯРКА ЗА СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ВОДНО КОЛИЧЕСТВО! В ДОСВ има такава за 33, но тя, засъжаление е неизпълнима засега.

ЛИПСВА МЯРКА ЗА ОЦЕНКА НА ПРОХОДИМОСТТА НА СЪЩЕСТВУВАЩИ РИБНИ ПРОХОДИ БЕЗ УСТАНОВЕН СОБСТВЕНИК И ТЕХНИТЕ ПРЕУСТРОЙСТВА.

С изключение вероятно на един или два по каскадата Среден Искър, в ДР няма нито един рибен проход, през който да минават риби.

Стр.36 -

БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФЛОРА, ФАУНА

МЯРКА: Провеждане на мониторинг на биологичното състояние на реките в участъците между водохващанията и съответното хидротехническо съоръжение.

ОЧАКВАН ЕФЕКТ: Запазен благоприятен статус на видовете от ихтиофауната

КОМЕНТАР:

Много добра мярка. Очакваният ефект е установяване на статуса - какъвто и да е той, а не запазване на благоприятния, ако е такъв. Защо само в пресъхналия участък? Влиянието е и под ВЕЦ-а, и над задбаражното езеро! На кои хидротехнически съоръжения от всичките?

Стр.36 -

ПОДЗЕМНИ ВОДИ

Не е препоръчана никаква мярка за подземните води около река Ботуня!

МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ

Таблица 7.2.2.1-1 Мерки за съобразяване при изпълнение на ПУРБ – повърхностни води - **стр.38**

Провеждане на проучвателен мониторинг за определяне на зони в реки или участъци от реки, които да бъдат защитени от хидроморфологичен натиск, с цел естествено размножаване на рибни видове

КОМЕНТАР:

Това е само пожелание. Къде, на кои реки, как да бъдат защитени от ХМН, къде се размножават рибите?

БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ФАУНА, ФЛОРА

Таблица: 7.2.5.1. Мерки за прилагане при изпълнение на ПУРБ-биологично разнообразие, флора и фауна - **стр.40**

1. В случаи на проектиране на хидротехнически съоръжения, ВЕЦ/МВЕЦ и др. свързани с ползване на течащи води, да се осъществява едногодишен предварителен мониторинг на реките, в съответствие с указанията на съответния компетентен орган по околна среда.

КОМЕНТАР

От кого ще се осъществяват и кой ще ги плаща? Очевидно собственикът. В колко дълги участъци под водохващането и над горния край на задбаражното езеро при руслови ВЕЦ?

При деривационните освен горното - колко дълъг участък под сградата на ВЕЦ? По кои точно указания?

2. В случаи на констатирани заплахи от увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, вследствие проведения предварителен мониторинг във връзка с проектиране на МВЕЦ/ВЕЦ, да не се допуска строителство на хидротехнически съоръжения

КОМЕНТАР

Кой ще констатира заплахите, след като собственикът на ВЕЦ плаща на експертите, за да не ги констатират?

*4. Да се подпомага възстановяването на запасите на редки и застрашени видове, чрез производство и **внасяне** на зарибителен материал от тези видове, и да се обособят възпроизводствени зони в течащите и стоящите водоеми, в които да се забрани улова.*

КОМЕНТАР:

Това е несериозно. Забраните за улов се издават по друг ред и от друг орган. Освен това сроковете на забраните се определят по специфични критерии и нямат нищо общо с периодите на ПУРБ. В ПУРБ могат само да се отразяват такива забрани, ако те съществуват! Внасяне на зарибителен материал трябва да е абсолютно забранено, с цел съхраняване на автохтонните популации. Внос може да има само за абсолютно изчезнал вид. Но първо трябва да се премахнат причините за изчезването на видовете.

5 Строителните работи на площадките да се извършват извън размножителния сезон, който за повечето животински видове е от април до юни, за да се избегне тяхното безпокойство

КОМЕНТАР:

Това е несериозно. Повечето друг път. Щука, Бяла риба, ами пъстървите бре! В пъстървовата зона пак ли от април до юни! Тук периодът трябва да е съобразен с периодите на размножителна миграция на видовете и с изявените мигриращи от тях!

В последната таблица на стр.47 най-долу:

Мярка 8 - Мониторинг на биологичното състояние на повърхностни води, засегнати от действащи ВЕЦ, вкл. в участъците между водохващането и ВЕЦ-а, както и между отделните ВЕЦ-ове, разположени в каскада.

КОМЕНТАР:

На кои действащи ВЕЦ по-точно? Колко на брой от тях? Колко километра под и над ВЕЦ-а?

Кои ВЕЦ са разположени в каскада според експертите? При положение че в ЗВ липсва определение за каскадно изградени и каскадно разположени ВЕЦ?

Напрмер двата ВЕЦ-а на Ботуня свързани ли са каскадно един с друг?

Или двете водохващания на Бързия, или каскадата Петрохан, или трите водохващания на Голема река, която отдавна я няма... Водовземане при каскадно изградени ВЕЦ е забранено от ЗВ - няма нужда от мониторинг, тях просто ги закриваме. Тоест спазваме закона и толкоз.

на стр.49 най-горе:

Обследване на засегнатите и унищожените ЗЗ и ЗТ, в следствие на нерегламентирани с приетите им режим дейности - при необходимост

КОМЕНТАР:

Нерегламентирани с приетите им режими дейности не може да се допускат. Обаче тази мярка може да свърши работа за Ботуня, тоест необходимостта не само е налице, ами вече е доста късно!

Мярката е непълна - след като обследваме, какво да правим после???

НИКЪДЕ НЕ СЕ ВИЖДА МЯРКА ЗА ИЗДАВАНЕ НА НОВИ РАЗРЕШИТЕЛНИ ЗА ВЕЦ ИЛИ УДЪЛЖАВАНЕ НА СРОКА НА СТАРИ РАЗРЕШИТЕЛНИ ЗА ВЕЦ БЕЗ РАЗРЕШЕНИЕ ЗА СТРОЕЖ, САМО СЛЕД ДОВОС, ДОСВ.

Това е единственият начин местните хора да си кажат мнението при обществено обсъждане! Това значи - промяна на ЗООС и прехвърляне на ВЕЦ в приложение 1 на глава шеста.

Алтернативно - всяко издаване или удължаване да се подлага на обществено обсъждане в засегнатите населени места! А не както сега - с обявление в общината, което никой не вижда, и 14 дена за възражения.

ВАЖНО:

По поставения въпрос ще цитираме водещ документ на **International Hydropower Association:**

Ангажираност на заинтересованите страни

*Следва да се осигури включването на трудни за връзка групи. Налице са много заинтересовани страни, които могат да бъдат потенциално засегнати от даден проект. Всички заинтересовани страни трябва да бъдат консултирани преди-, по време на-, и след изпълнението на проекта...
... Затова е важно да се имат предвид например, хора, които не могат да четат, географски отдалечени групи и дори такива, които не са склонни да се включват в процес на публични консултации. Важно е да се достига до такива заинтересовани лица, доколкото те често са най-уязвимите хора, които ще бъдат засегнати от проекта.*

Ето какво казва и ICPDR по въпроса:

The role of citizens and citizens' groups, interested parties and non-governmental organisations whose interests are being affected by a certain hydropower project, is crucial to optimise planning processes and to develop a common understanding and acceptance in the practical implementation of new hydropower projects.

А не като у нас - гордите национално отговорни бизнесмени да се крият като лалугери, само и само да не ги разберат. С активното съдействие на държавата. Законите в това отношение категорично трябва да се променят. Ясно е, че това не става с ПУРБ, но предложената мярка - новите и удължаването на старите разрешителни да става след обществени консултации няма проблем да бъде заложена, понеже хората изобщо не са разбрали, че ще им правят ВЕЦ!

В противен случай - никой не иска да бъде на мястото на БДДР и МОСВ, а и на екипа по ДЕО и ДОСВ, ако ВЕЦ-овете по Искър се построят.

За участието на заинтересованите страни можем да цитираме още стотици документи на ЕС...

КАКВО ЩЕ ПРАВИМ СЪС ЗЗ БИЛЕРНИЦИТЕ В КРАЙНА СМЕТКА???

КАКВО СТАВА СЪС ЗЗ РИЛА БУФЕР???

Тя ще бъде определена и обявена преди 2021г.

ОСНОВНА ПРЕПОРЪКА КЪМ БДДР - учредете СОЗ за РВ Черни Искър моментално. Така достъпът на хора в пояс I на СОЗ ще е невъзможен и ВЕЦ Енерджи Говедарци няма да може да се строи!

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО:

ДОСВ на ПУРБ 2016-2021 на ДР

Въпрос №1

Известно ли е на експертите, че в ДР има множество водохващания в ЗЗ и ЗТ на реки и потоци със средномногогодишно водно количество под 100л/сек.

В тези случаи какво ще правим - ще закриваме водохващането или ще правим рибни проходи?

Цитати:

На стр.11 експертите по ДОСВ са установили в ПУРБ:

Екологичните цели за зоните за отдих, водни спортове и/или за къпане са съобразени със стандартите за качество по показателите за оценка на състоянието им

Коментар:

В ПУРБ 2016-2021 на ДР зони за отдих и водни спортове за съжаление няма, въпреки че има поне едно предложение! За къпане имат една зона, т.е. множественото число е неуместно. В ИБР положението е същото, а в ЗБР дори нямат и зони за къпане, както вече сме отбелязали - там няма да се къпят поне до 2021г. В ЗБР нямат и зони за стопански ценни видове риби и др. водни организми, въпреки изключително мотивираното ни предложение.

Като цяло намираме горните тъжни факти за огромен недостатък на ПУРБ във всички РБУ, но поздравяваме ДР и ИБР за зоните за риби.

Пак на стр.11 експертите по ДОСВ са установили в ПУРБ:

За защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване на територията на ДРБУ не са определяни специфични екологични цели, поради следните причини:

.....

♣ в наличните планове за управление на защитените зони не са определяне цели, които имат отношение към състоянието на водите за съответния водозависим вид/природно местообитание, т.е. не могат да се взаимстват заложените цели.

Коментар:

Като не може да се взаимстват - защо да не се определят съгласувано с дирекцията на съответната ЗЗ/ЗТ? Защо съответната БД не е участвала в консултациите по ПУ на ЗТ и не е настоявала такива цели да се определят? Ние дадохме предложения и от МОСВ не ги чува дори! И сега си имаме цели навсякъде, освен в ЗТ? **Този коментар се отнася и за ПУРБ в останалите РБУ.**

3.1. Неструктурни мерки

3.1.1. За целия РБУ

На стр.20

Експертите са констатирали следната мярка в ПУРБ:

Недопускане на нови негативни промени в хидроморфологичния режим (причинени от ВЕЦ, изземване на наносни отложения от язовири, нови водовземания и др.) във водните тела определени като или попадащи в зони за защита на водите

Коментар:

Тази мярка противоречи на Закона за водите, когато се отнася до защитени територии и зони за опазване на местообитания и видове, защото тя не забранява водовземане за производство на електроенергия, а забранява нови промени, когато те са причинени от ВЕЦ, ако се докаже предварително, че ще се причиняват.

3.1.2 За определени ВТ или части от тях

На стр.22

Експертите са констатирали следната мярка в ПУРБ:

Определяне на минимално допустим отток след водовземания от реки на територията на НП "Централен балкан" не по малък от 30% от определеното за съоръжението средномногогодишното водно количество

Коментар:

И никъде не са установили необходимост от същата мярка за НП Рила и за ПП Витоша и за ПП Българка и т.н.? Защо?

Това ДОСВ ли е или е бизнес план на НЕК ЕАД? За същата мярка ще има коментар и накрая във връзка с останалите защитени зони и ДОСВ на предходните ПУРБ.

3.1.3. За определени обекти в границите на ВТ

На стр.23

Експертите са констатирали следната мярка в ПУРБ:

Осигуряване на минимално-допустимия отток в реките след съоръжения за водовземане или регулиране на оттока

Коментар:

В реките трябва да се осигурява минимално водно количество или минимален отток. Минимално допустимият отток е нормативно установената база, по която се определя минималното водно количество. Тоест - допустимият отток се определя на базата на ЗВ и на методиката, когато стане готова, а се изпуска минимално водно количество. Има специални научни доклади по въпроса, които можем да предоставим.

На стр.23

Експертите са констатирали следната мярка в ПУРБ:

Въвеждане на условие в разрешителните за водовземане и/или ползване на ВТ на задължителен мониторинг от титуляра на разрешителните, за оценка осигуряването на непрекъснатост на реката и общо хидроморфологично въздействие

Коментар:

Разрешителните се издават за водовземане/ползване на повърхностен воден обект, а не за Водно Тяло.

Не става ясно за каква непрекъснатост става дума - хидравлична, биологична или друга. Терминът в ЗВ е хидравлична непрекъсваемост. Титулярът ще

извършва мониторинг на общото хидроморфологично въздействие, като покани експерти, докато ВЕЦ-ът не работи. Като си тръгнат, ще прави каквото си иска.

На стр.23

Експертите са констатирани следната мярка в ПУРБ:

Титуляра на разрешителните за ползване/водовземане да осигури техническо решение за измерване на екологичния отток след ВЕЦ

Коментар:

Браво на ПУРБ в ДР. Липсват обаче нормативни изисквания за това нещо. Затова тази мярка в момента е неприложима. **Тя трябва да важи и извън ЗЗ.**

3.2. Структурни мерки

3.2.1. За целия РБУ

На стр.24

Експертите са констатирани следните мерки в ПУРБ:

Намаляване на водоземането, чрез мерки по водопроводната мрежа с цел намаляване физическите загуби на вода

Коментар:

Много добра мярка. Тя трябва да се въведе и за всички деривационни канали - особено за каскадата Петрохан.

Улавяне, транспорт и освобождаване на рибите надолу или нагоре по течението

Коментар:

Е как ще стане това??? Тази мярка е много специфична - трябва да се прилага само за мигриращи видове, чийто жизнен цикъл започва и завършва в морето /например змиорките, както правят в Германия/, каквито няма в ДР. Може да се прилага и за есетровите в Дунав, но за Железни врата.

Във вътрешните водни обекти не трябва да се прилага, защото ако се изпълни некомпетентно, може да е много вредна. Има смисъл само след научна експертиза и само при определени условия.

Поддържане на връзката между язовира и притоците му за движение на рибата

Коментар:

Рибата може да се движи и в два метра вода. Вероятно става дума за миграция.

ВАЖНО:

Никъде не се открива мярка за язовирите - в размножителния период да не се понижава нивото. Такова императивно изискване има в ЗРА /освен при аварийни ситуации/, а то никъде не е отразено. Тоест - ако язовирът ще се източва предохранително срещу наводнения - то да става преди или след размножителния период и излюпването на хайвера.

Въвеждане на потоци, достатъчни да активизират седиментите

Коментар:

Е как ще стане това??? Къде? Колко достатъчни? При какви условия - маловодие, пълноводие? На Ботуня потокът активизира седиментите и стана тя, каквато стана...

Зарибяване с растително ядни риби в язовирите, в които е установен цъфтеж на водорасли

Коментар:

Кои растително ядни видове? Ако е толстолоб и бял амур - има ли проведени процедури по ЗБР, за да могат да бъдат въведени неместни видове? Дано да не е и в ЗЗ и ЗТ.

Изкуствен пренос на седименти след водоземни съоръжения

Коментар:

Е как ще стане това??? Това е несериозно. Как ще ги извадиш, как ще ги пренесеш и как ще ги разпръснеш надолу по течението?

На стр.25

Изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката ("рибни проходи" ; байпаси и др.)

Коментар:

Или трябва да се уточни, че става дума за биологичната непрекъснатост /свързаност е по-точно/, или просто се пише *изграждане на рибни проходи*.

На стр.26

Реконструкция на изградени "рибни проходи" в съответствие с изискванията на Наредбата за .....(рибните проходи), а до издаването и ръководството на ФАО

Коментар:

Според ръководството на ФАО технически тип РП и тип близки до природата /природосъобразни е по-точно/ са приложими за височини не повече от 6-10 метра в различните зони. Това винаги се пропуска, тоест трябва да се внимава! Има още бележки по въпроса и към становището за ДЕО.

ВАЖНО:

По принцип риболовът трябва да се забрани в определени зони поне под баража, ако не и над задбаражното езеро. В работната група за наредбата за РП има спорове по въпроса за дължината на зоните.

4. Защитени зони в обхвата на ПУРБ

На стр.28 в таблиците на ЗЗ, ЗЗ Бебреш не е оцветена, а тя също се нуждае от промяна на границите. Със сигурност важи и за много други зони - този проблем е повсеместен.

Защитена зона Билерниците трябва да се изтрие от таблицата - тя вече не съществува.

5. Оценка на въздействията върху защитените зони

Цитати:

На стр.33 експертите по ДОСВ препоръчват:

За всички водни тела, чието екологично състояние е определено като по-ниско от добро да се въведе рестриктивен режим при издаване на нови разрешителни за водоземане или изменение на разрешителни за увеличаване на ползваните водни количества и/или технически изменения на

съоръженията, недопускащ влошаване на природозащитното състояние на видове или природни местообитания, предмет на опазване в защитените зони, както следва:

Коментар:

Описаните на тази страница мерки ще бъдат коментирани накрая.

Таблица 5.1. Защитени зони и водни тела с предвидени в зоните структурни мерки

На стр.36

Изваме абсолютно категорично несъгласие с твърдението, че в ЗЗ Рила водните тела са в отлично екологично състояние. Това е лъжа. Екологичното им състояние не съществува. Алтернативно - методиката за оценка е пълна измама, ако показва такива резултати. Ние помним истинското състояние на тези тела, когато беше отлично, и виждаме какво е сега!

Същото важи за водните тела, които са в ЗЗ Западна стара планина и предбалкан - за тези от тях, в които попадат в обхвата на каскадата Петрохан, Дългоделска Огоста и особено река Лом. Не ни се губи време да ги проверяваме, но ако са написани с нещо различно от много лошо екологично състояние - това също е лъжа.

А. Въздействия върху ЗЗ по Директива за местообитанията

Въобще не е установено въздействието върху ЗЗ Билерниците от тинята на ВЕЦ Луна!

Риб

Балканска кротушка (Gobio kessleri)

Въвеждане на условия в разрешителните по реда на ЗВ за осигуряване на функционалната свързаност на водното тяло по отношение на фрагментиращи структури, функциониращи без съоръжения за осигуряване на непрекъснатост и проходимост на реката или с неефективни такива.

Коментар:

Това дали значи рибни проходи или е по-сложно? Какво значи осигуряване на функционална свързаност, съоръжения за непрекъснатост и проходимост и т.н. - рибни проходи или нещо друго? В действащото законодателство има термин рибен проход и няма тем подобните нему структури!

Фрагментиращите структури миграционни барирери ли значат? Естествени или изкуствени?

Такива условия има и без това

Това би могло да е казано и на български. Както е казано - всеки ще си го разбира както си иска и мярката не води до нищо.

Какво правим с изкуствени миграционни бариери с неустановен собственик? Тоест, когато не се издава или удължава разрешително?

Главоч (Cottus gobio)

Актуалните данни сочат присъствието на главоч в следните реки: р. Дългоделска Огоста (над с. Дълги Дел), р. Берковска (над гр. Берковица), р. Ботуня (над гр. Вършец), р. Топля (приток на р. Вит), р. Златна Панега (под с. Златна Панега), р. Черни Осъм, и р. Бели Осъм (над гр. Троян).

Коментар:

Тези данни са непълни. В рамките на проект, който изпълнявахме миналата година, се установи стабилна популация в реките Бели и Черни Искър и притоците им. Доколкото ми е известно, главоч се е появил пак и в река Костина - приток на Бели Вит в Рибарица. Затова ВЕЦ Енерджи Говедарци е престъпление, което ще тежи на съвестта на БДДР и МОСВ! Ако този ВЕЦ се построи, ние ще вземем подходящи контрамерки. По принцип Голема /Берковска/ река не съществува от Берковица до канала Стругарница - на нея има три водохващания. Може би над канала да има главоч.

5.3 Защитена зона Витоша (BG0000113)

На стр.116, е препоръчана мярка за ЗЗ

При изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката да се прилага екологосъобразна организация на дейностите – със срок за изпълнение извън размножителния период на потенциално засяганите видове, предмет на опазване в зоната.

Коментар:

Колко със срок?

Защо само на видовете предмет на опазване? Например - като убиеш пъстървите, кой ще регулира главоча или какво ще яде видратата? Защо изобщо зарибиха Витоша с главоч и щипок, без да са премахнати причините за изчезването им? Те дали оцеляха?

Ние препоръчваме и мярка - премахване на неработещи водохващания и други изкуствени миграционни бариери, които не изпълняват предназначението си. Например - водохващането на ВЕЦ Симеоново на Селската река.

Защо във Владайската река има сивен???

ВАЖНО:

Препоръчваме във всички ЗТ да се извършва зарибяване само с риби от разплодници, за които е доказано, че са от автохтонни популации от съответния водосбор. Всякакво друго зарибяване в ЗТ следва да е забранено, да не говорим за неместни видове - там се спазват процедури по ЗБР. Риболовът там следва също да е забранен!

Тия неща ги предлагаме за ПУ на НП Пирин и ПП Витоша, но ги отказаха. В ПУ на НП Рила ги приеха, ако си спомням правилно. В Пирин и Витоша даже смятат да развиват "спортен" риболов, а в Пирин и да зарибяват с триплоидни екземпляри сивен???

Важи за всички ЗТ и за всички РБУ!!! - пропуснали сме го за ЗБР и ИБР.

5.13 Защитена зона Златаришка река (BG0000280)

Сега, тая река беше изтривена тая година от мандра Елена. Какво е останало в нея?

На стр.146, след описанието на видовете, предмет на опазване е казано следното:

Сред тях няма такива, чиято потенциална площна загуба да е над 1% от общата площ на потенциалното им разпространение в зоната. Всъщност за всички от посочените процентното засягане е под 0,1%, което е незначително. При все това сред тях има приоритетни за опазване:.....

Коментар:

Подобни проценти се срещат почти навсякъде. Въпрос към експертите - какво значение има площта на засягане на определена река в която и да е зона, спрямо общата площ на зоната, след като ако ликвидираш реката, ще изчезнат и воднозависимите видове? Тоест - например видрата какво я интересува сухата част от зоната, и какво значение има дали процентът на сухата зона е под 99% или е над 99.95 %?

Този въпрос е системен, защото законодателството го налага - да се изследвал процентът на засягане. Какво значение има процентната площ на реката спрямо общата на зоната, при положение че като пресушиш реката унищожаваш всички воднозависими видове? **Защо изобщо се използва това като оправдание за всяко престъпление срещу природата?**

На стр.147

При прилагане на предложените смекчаващи мерки въздействията върху видовете и природните местообитания, предмет на опазване в защитената зона, се очаква да бъдат незначителни.

Коментар:

В съществуващите в ПУРБ мерки /както са описани в ДОСВ/, както и в новопредложените в ДОСВ, не е предвидена проверка какво е останало в зоната. В момента мандра Елена си плаща, за да не прави пречиствателна станция. Нямахме да е лошо да има мярка да си направят станцията, за да се спазят приоритетите на РДВ - Предотвратяване на замърсяването при източника, пред Замърсителят плаща! Вече ще е малко късно, но все пак...

5.16 Защитена зона Руй (BG0000313)

На стр.155-156

С оглед на това се потвърждава необходимостта от прилагане на неструктурни мерки, включващи:

♣ *Забрана за включване на нови потребители, заустващи отпадъчни води, към канализационните системи на населените места, селищните и курортните образувания в случаите, когато не може да се осигури отвеждането и/или пречистването им*

При прилагане на тези и предложените в настоящия доклад смекчаващи мерки въздействията върху защитената зона се очаква да бъдат минимизирани до степен за осигуряване на нейната функционална цялост.

Коментар:

И никъде нито дума за бъдещите златни мини на Цоцорков? Те ще унищожат река Ерма напълно от ждрелото до Сърбия, както той прави в района на Панагюрище. Идете и вижте река Медетска и Тополница до вливането на Буновска!

Северната мина попада вътре в зоната, затова отровите щели да се изхвърлят в южната мина и така спасяваме зоната? **Река Ерма попада вътре в 33 Руй от ждрелото към Сръбската граница.** Защо забраняваме включване на нови потребители в канализационните системи, а не забраняваме мините на Цоцорков, които са 1000 пъти по-вредни?.

Този проект трябва да бъде спрял! Той ще замърси и почви, подземни води, повърхностни води - ще отрови всичко в поречието на Абланица!

Предлагаме мерки за цялото водно тяло река Ерма BG1R100R001!

- забрана за нови миннодобивни и миннообогатителни дейности, и добив на подземни богатства, по открит и закрит способ.

- забрана за заустяване на нови източници на промишлени отпадни води от миннодобивна и миннообогатителна дейност и добив на подземни богатства.

Мерките предлагаме за цялото водно тяло, а не за частта от него, попадаща само в ЗЗ.

Река Ерма в момента е в добро екологично състояние...

5.22 Защитена зона Рила (BG0000495)

Същото като за Витоша.

5.31 Защитена зона Река Искър (BG0000613)

стр.204 - мярката

Недопускане на нови негативни промени в хидроморфологичния режим (причинени от ВЕЦ, изземване на наносни отложения от язовири, нови водовземания и др.) във водните тела определени като или попадащи в зони за защита на водите.

Коментар:

Изглежда експертите по ДОВОС не са видяли картата на бъдещи ВЕЦ по р.Искър - не само в зоната, а под и над зоната. Там просто няма къде да се сложат нови ВЕЦ, дори и да искаш.

Какви рибни проходи за 35 свързани язовира и т.н.

Забрана за изменение и продължаване на разрешителни за изземване на наносни отложения в речни участъци с природни местообитания и видове, предмет на опазване в защитената зона.

Коментар:

Същата забрана трябва да я има и за разрешителни за водовземане и ползване на повърхностен воден обект за ВЕЦ. Те всъщност трябва да се прекратят незабавно, иначе ония ще почнат да ги строят.

5.33 Защитена зона Карлуково (BG0001014)

Защо няма никакви мерки за открития канал на ВЕЦ Румянцево, който препятства достъпа на животни до реката?

5.35 Защитена зона Западна Стара планина и Предбалкан (BG0001040)

Абе, тия хора виждали ли са какво става с каскадата Петрохан, по река Лом над село Горни Лом и т.н. Какво ще правим например с бъдещия ВЕЦ на Височка. Какво ще правим с ВЕЦ Ерт 3 на Бърза - каскадно свързан с ВЕЦ Флеш и т.н. Какво ще правим с новия убийствен канал на ВЕЦ Лопушна и с новия му рибен проход, от който рибите падат на сух бетон?

КЪДЕ Е ЗЗ БИЛЕРНИЦИТЕ?

Констатации, мерки, проекти за рекултивация, подземни води и т.н.

КЪДЕ Е ЗЗ ОГОСТА?

С десет парчета на нея? Там проблемът е почти същия, като на Искър.

И с наводненото село Хайредин - ВЕЦ Елена ще изпълнява ли втория етап или няма да го изпълнява?

Б. Въздействия върху 33 по Директива за птиците

5.38 Защитена зона Витоша (BG0000113)

стр.224 - за горното течение на р. Боянска (Перловска)

Екологичното му състояние е оценено като отлично, въпреки че липсват данни по показателите за МЗБ, ФБ, МФ, риби, ФП и БПК

Боянската река била в отлично екологично състояние според ПУРБ?

Ако така е оценявано състоянието на водните тела - без гореизброените показатели....

Има снимки на водохващането при Каменното здание, под което реката е мъртва, понеже там лятно време текат 5л/сек. Пък имало мярка за изграждане на рибен проход, пък е констатирана липса на обосновка на мярката. Между другото - птиците ядат риби, когато ги има обаче. Ако реката започне да тече под водохващането - има смисъл от РП, иначе - не.

Същата мярка я има и при зоните за местообитания и видове - там тя не е оценена като необоснована.

5.58 Защитена зона Руй (BG0002112)

Какво ще правим и тук с добива на злато и Цоцорков? Как ще се отрази на Ерма с притоците и на птиците там?

ВАЖНО:

Обръщаме изключително внимание на експертите - тук и Южната мина на Цоцорков ще засегне зоната, **в Абланица и притоците, ако мините се построят - няма да има и жаби дори!**

Ето защо - нашите предложени мерки за 33 Руй по директивата за хабитати ги предлагаме и за 33 Руй по директивата за птици!

6. Смекчаващи мерки

А. Общи

3. При изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката (рибни проходи, байпаси и др.) да се използват най-добри практики за осигуряване на максимална ефективност и минимизиране на въздействията.

Коментар:

Кои най-добри практики по-точно? Като рибния проход на ВЕЦ Лопушна ли? Ръководството на ФАО върши работа горе-долу, но само ако се спази ограничението за максимални разлики във водните нива **6-10 метра**, както е описана тя по отношение на приложимостта на техническия тип рибни проходи и на близките до природата /природосъобразен тип/ в същото ръководство.

Това значи 6/шест/ метра в шарановата зона!

Най-добрата практика за технически тип рибни проходи за нашите условия и видове е само типа **Vertical slot fish pass** - това е доказано, не у нас за съжаление. Всъщност най-добрата практика е винаги да се прилага природосъобразния тип, когато условията позволяват. Вижте и бележките за ръководството на ICPDR.

4. За всички водни тела, чието екологично състояние е определено като по-ниско от добро да се въведе рестриктивен режим при издаване на нови и подновяване на стари разрешителни за водоползване, недопускащ

влошаване на природозащитното състояние на видове или природни местообитания, предмет на опазване в защитените зони, както следва:

- *Неразрешаване на водовземане от водни тела, **когато** това водовземане може да влоши екологичното им състояние и/или е предпоставка за влошаване на природозащитното състояние на водозависими природни местообитания и/или местообитания на видове, предвид натиска от водовземания.*

Коментар:

За всички ВТ, а не само в ЗЗ, чието състояние е по-ниско от добро, трябва да се препоръчат мерки за подобряване на състоянието, а не режими недопускащи още влошаване. А за тези в добро състояние трябва режим, недопускащ влошаване.

В кои водни тела водовземането не влошава екологичното им състояние?

Кой и как ще доказва, че водовземането не води до влошаване, особено след като инвеститорът му плаща, за да докаже обратното?

Тази мярка е в нарушение на чл.118ж от ЗВ, когато става дума за водовземане с цел производство на електроенергия!

- *Въвеждане на условия в разрешителните по реда на ЗВ за осигуряване на функционалната свързаност на водното тяло по отношение на фрагментиращи структури, функциониращи без съоръжения за осигуряване на непрекъснатост и проходимост на реката или с неефективни такива.*

Коментар:

Това дали значи рибни проходи или е по-сложно? Какво значи осигуряване на функционална свързаност, съоръжения за непрекъснатост и проходимост и т.н. - рибни проходи или нещо друго? В действащото законодателство има термин рибен проход и няма тем подобните нему структури!

Фрагментиращите структури миграционни барирери ли значат? Естествени или изкуствени?

Такива условия има и без това

Това би могло да е казано и на български. Както е казано - всеки ще си го разбира както си иска и мярката не води до нищо.

Какво правим с изкуствени миграционни бариери с неустановен собственик?

Тоест, когато не се издава или удължава разрешително?

- *Въвеждане на условия при издаване на разрешителни за изграждане на ВЕЦ и при преразглеждане на разрешителни за ВЕЦ да бъде осигурено техническо решение и план за регулирано и контролирано отстраняване/изпускане на дънни утайки от задбаражното езеро.*

Коментар:

Ако тази мярка я няма сега - това значи ли, че всеки може да си изхвърли тинята както и когато поиска? Като я няма мярката в ПУРБ - може ли да бъде глобен, ако го направи?

Като е написана мярката в ПУРБ, тези, които имат разрешителни без подобни условия, ще търпят ли санкции, ако изпуснат тинята преди да им се въведат условията?

Ако ще отстраняваме тинята контролирано - къде ще я депонираме???

При реконструкция на изградени "рибни проходи", бентове или прагове да се прилага екологосъобразна организация на дейностите – със срок за изпълнение извън размножителния период на потенциално засяганите видове, предмет на опазване в зоната

Коментар:

Не е ясно колко със срок. Когато имаме в зоната пъстърва и поточен рак - с чий период на размножаване да се съобразим? Или ако имаме пъстърва и видра? Според нас отговорът е - да се съобразят и двата периода.

Повечето от останалите мерки са коментирани по-горе или повтарят съществуващи в ПУРБ.

10. Трансгранични въздействия ДОСВ на ПУРБ в ДРБУ

Стр. 253

Предвид целите на ПУРБ, насочени към дългосрочно устойчиво управление на водите, основано на висока степен на защита на водната среда, т.е. постигане на добро състояние, като се въвежда принципът за предотвратяване на допълнително влошаване на състоянието, не се очакват негативни трансгранични въздействия.

Коментар:

Както стана дума и по-напред - в ПУРБ не са спазени основни изисквания на ICPDR. Между другото - мините на Цоцорков, които изобщо не са отчетени тук, ще предизвикат такова трансгранично въздействие, че не ни се мисли. Липсата на коментари по въпроса в ДОСВ е тежък недостатък на ДОСВ. Йерма е култова река за сърбите... Като бъде изтрювена като Тополница - местните сърби ще се вдигнат на бунт, нищо че май има някакво съгласуване на проекта от властите в Сърбия. Вероятно някой ги е излъгал, че реката ще е чиста като сълза...

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Стр. 256

Таблица 1.1. Скала за оценка на загубата на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони

Коментар:

Не става ясно - тази таблица нормативно определена ли е, инвенция на авторите на ДОСВ ли е, или е от друг източник. На нас не ни е ясно и не знаем. Но и в трите случая изразяваме пълно и абсолютно несъгласие с тази таблица - мотивите са изложени по-напред..

ОБЩИ ВЪПРОСИ НАКРАЯ

Какво става с грешно определените минималните водни количества за ВЕЦ-овете по Ботуня, Дългоделска Огоста, Лом/Бърза?

Докога ще се толерират грешни данни на НИМХ?

Никъде не се откриват мерки за значително увеличаване на минималните водни количества под водохващания в ЗЗ и ЗТ.

10% от средномногогодишното водно количество в такива зони е смешно!

Както стана дума в началото, в ДОСВ на ПУРБ 2016-2021 на ДР, на стр.22 е записана мярка:

Определяне на минимално допустим отток след водовземания от реки на територията на НП "Централен балкан" не по малък от 30% от определеното за съоръжението средномногогодишното водно количество

А за Рила и Витоша и Българка и т.н я няма.

В ДОСВ на предишните ПУРБ мярката беше да се осигурява не по-малко от 70% от средномногогодишното водно количество - за всички ВТ в Защитени зони, а не само за ЗТ...

Основен въпрос за осмисляне - мярката от предходния ДОСВ е задължителна за изпълнение. Не са я изпълнили в периода на предходния ПУРБ. Тогава трябва да е отложена за изпълнение през новия период - как ще бъде изпълнена, след като в новия ПУРБ има много по-мека мярка, и то - само за Централен Балкан? Ние ще търсим отговора на този въпрос навсякъде, докато го намерим.

Липсва най-важната оценка - дали мерките от предходните ПУРБ, които са строги по отношение на хидроморфологичния натиск спрямо новите ПУРБ, са довели до някакво подобряване, тоест - до намаляване на натиска. Тъй като положението непрекъснато се влошава, очевидно е, че в новите ПУРБ мерките по този въпрос не са достатъчни! Само в последните месеци загубихме 33 Билерниците и една зона за ПБВ - Черни Искър, а какво е останало в 33 Река Златаришка и 33 Земен???

КАКВО СТАВА СЪС 33 РИЛА БУФЕР??? Тя ще бъде обявена преди изтичането на ПУРБ 2016-2021 на ИБР.

Препоръчваме на експертите по ДОСВ като източник на информация да използват и сайта за наблюдение на ВЕЦ. Ако го бяха използвали, щяха да научат много неща...

Забележка:

Както се установи при общественото обсъждане на ДОСВ за ПУРБ в ИБР - експертите са разглеждали само защитените зони и територии, за които има предвидени мерки в съответния ПУРБ. За останалите 33 и ЗТ няма коментари въобще.

А една от основните цели на тези доклади следва да бъде - дали са предвидени необходимите мерки навсякъде и дали тези мерки са достатъчни за всички зони, които имат проблеми. Така са пропуснати множество 33 - една вече унищожена и доста други, които предстои да бъдат, а това е недопустимо.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на гореизложеното, считаме, че представените ДЕО и ДОСВ на ПУРБ 2016-2021 в ДР са непълни, съдържат множество пропуски и неидентифицирани проблеми в разглеждания ПУРБ. Използваната

терминология не отговаря на законодателството - особено по отношение на рибните проходи, но и на други места. Новопредложените мерки намираме за неясно формулирани, недостатъчни, а някои от тях директно нарушават действащото законодателство.

Ето защо настояваме ДЕО и ДОСВ, както и самият ПУРБ 2016-2021 на ДР, да се върнат за преработка, като изказваме готовност да окажем съдействие на колегите, като им покажем всички проблеми, които сме цитирали тук.

04.12.2016г
гр.София

Съставил:
/инж.Димитър Куманов/